

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

246462

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
โดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น
และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัติ คุณแก้ว และคณะ

กุมภาพันธ์ 2555

สัญญาเลขที่. ๒๖๖๖๕๕

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

โดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น

และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

คณะผู้วิจัย สังกัด

1. ผศ.ดร.อนุวัติ คุณแก้ว	สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. ผศ.ดร.พวงผกา แก้วกรม	สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
3. ผศ.ดร.กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์	สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
4. ดร.พรรณราย เทียมทัน	สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

สนับสนุนโดยเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

ประจำปีงบประมาณ 2553

การพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

โดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่นและชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

246462

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาประกอบด้วย ประชาชนในตำบลนาป่า จำนวน 150 คน ผู้นำชุมชนในตำบลนาป่า จำนวน 50 คน องค์กรท้องถิ่นในตำบลนาป่า จำนวน 3 องค์กร หน่วยงานภาครัฐในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 6 หน่วยงาน และนักท่องเที่ยว จำนวน 480 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินสภาพและศักยภาพชุมชนตำบลนาป่า แบบประเมินระบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แบบประเมินผลการดำเนินงาน แบบประเมินผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และแบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชน หน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ และ นักท่องเที่ยวการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุมชนตำบลนาป่ามีสภาพ และศักยภาพที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอยู่ในระดับมาก
2. ระบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความสอดคล้อง มีความต่อเนื่อง และนำไปสู่การปฏิบัติได้ในระดับดี
3. การดำเนินงานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พบว่า ประชาชน นักท่องเที่ยว และ นักกีฬา ทั้งในจังหวัดเพชรบูรณ์ และต่างจังหวัดเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่จัดขึ้น อันได้แก่ การเดิน การวิ่ง การขี่จักรยาน เป็นจำนวนมาก
4. ประชาชนตำบลนาป่า ได้รับผลกระทบทางบวกที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ การผลิตสินค้าเพื่อสุขภาพ และการนวดแผนไทย ชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงานหรือ จัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนมากขึ้น รวมทั้งความร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง
5. ประชาชน และหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมาก
6. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมาก

**A Development of Participation on Health Tourism Management by
Cooperation among Public Sectors, Local Organizations
and Na-pa Sub-district Community, Muang District, Phetchabun Province**

Abstract

246462

The objectives of this research was to development the participation on health tourism management by cooperation among public sectors, local organizations and Na-pa sub-district community, Muang district, Phetchabun province. The target group consisted of 150 people in Na-pa sub-district community, 50 community leaders, 3 local organizations of Na-pa sub-district, 7 public sectors of Phetchabun province and 480 tourists. The research instruments were a questionnaire concerned with state and potential of Na-pa sub-district community , an assessment forms of action plan, an operative evaluation form, an assessment of impacts of heath tourism and satisfaction questionnaires of people, participatory sectors and tourists toward heath tourism. Data was analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research revealed that :

1. Na-pa sub-district community had state of environment and potential for heath tourism supporting in the high level.
2. Heath tourism management system by cooperation among public sectors, local organizations and Na-pa sub-district community, Muang district, Phetchabun province was an accordance and continuity plan and could conduct to operate in the high level.
3. In the aspect of heath tourism activities found that the majority of people, tourists and heath tourism participants such as running , walking and mountain bike tournament were join in those activities.
4. People of Na-pa sub-district community were positive affected from health tourism such as increasing of income from pesticide-free vegetable and fruits selling, health products and Thai massage. Moreover, there was more cooperative working and conducting the useful activities in community. Those

included the cooperation in environment conservation that conduce to the strengthened community development.

5. The satisfaction of people and participation organization toward heath tourism management of Na-pa sub-district community, Muang district, Phetchabun province was at the high level.

6. The satisfaction of tourists toward heath tourism of Na-pa sub-district community, Muang district, Phetchabun province was at the high level.

คำนำ

รายงานการวิจัยนี้ เป็นการศึกษาการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและศักยภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการ ศึกษาผลการดำเนินกิจกรรม ความพึงพอใจของประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนักท่องเที่ยว และศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ผลการวิจัย พบว่า ชุมชนนาป่ามีสภาพที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว มีระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีความสอดคล้อง มีความต่อเนื่องและนำไปสู่การปฏิบัติได้ในระดับดี มีนักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมจำนวนมาก นักท่องเที่ยวและประชาชนมีความพึงพอใจมาก ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อชุมชนมากขึ้นด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ประชาชนและผู้นำชุมชนนาป่า สมาชิก อบต.นาป่า นายก อบต.นาป่า ปลัด อบต.นาป่า กลุ่มเกษตรกรปลูกพืชปลอดสารพิษ กลุ่มแม่บ้านนาป่า และทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลนาป่า อุทยานแห่งชาติตาดหมอก สยามกกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์ ชมรมจักรยานจังหวัดเพชรบูรณ์ ชมรมเดิน-วิ่งจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ ขอขอบใจนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่างที่สนับสนุนทุนวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจทุกท่าน

ผู้วิจัย

กุมภาพันธ์ 2555

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1	
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	10
บทที่ 2	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
รูปแบบการท่องเที่ยวในอนาคต.....	11
การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว.....	18
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.....	19
การท่องเที่ยวโดยชุมชน.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
กลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
การดำเนินการวิจัย.....	34
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
เกณฑ์การประเมิน.....	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	50
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	50
กลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
สรุปผลการวิจัย.....	51
อภิปรายผลการวิจัย.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	58
ภาคผนวก.....	60
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	61
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
ภาคผนวก ค รูปภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.....	72

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ความเหมาะสมของสภาพและศักยภาพชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.....	36
2 ความสอดคล้อง ความต่อเนื่อง และ การนำไปสู่การปฏิบัติจริงของระบบ การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า.....	40
3 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงสุขภาพ จำแนกตามภาค.....	43
4 รายได้จากการรับจ้างทำอาหาร และจากการขายสินค้าและบริการของ ประชาชนในตำบลนาป่า และในตำบลอื่น ๆ ของจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เข้าร่วม กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.....	44
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงสุขภาพ.....	45
6 ความพึงพอใจของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการจัดกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.....	46
7 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.....	47